

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

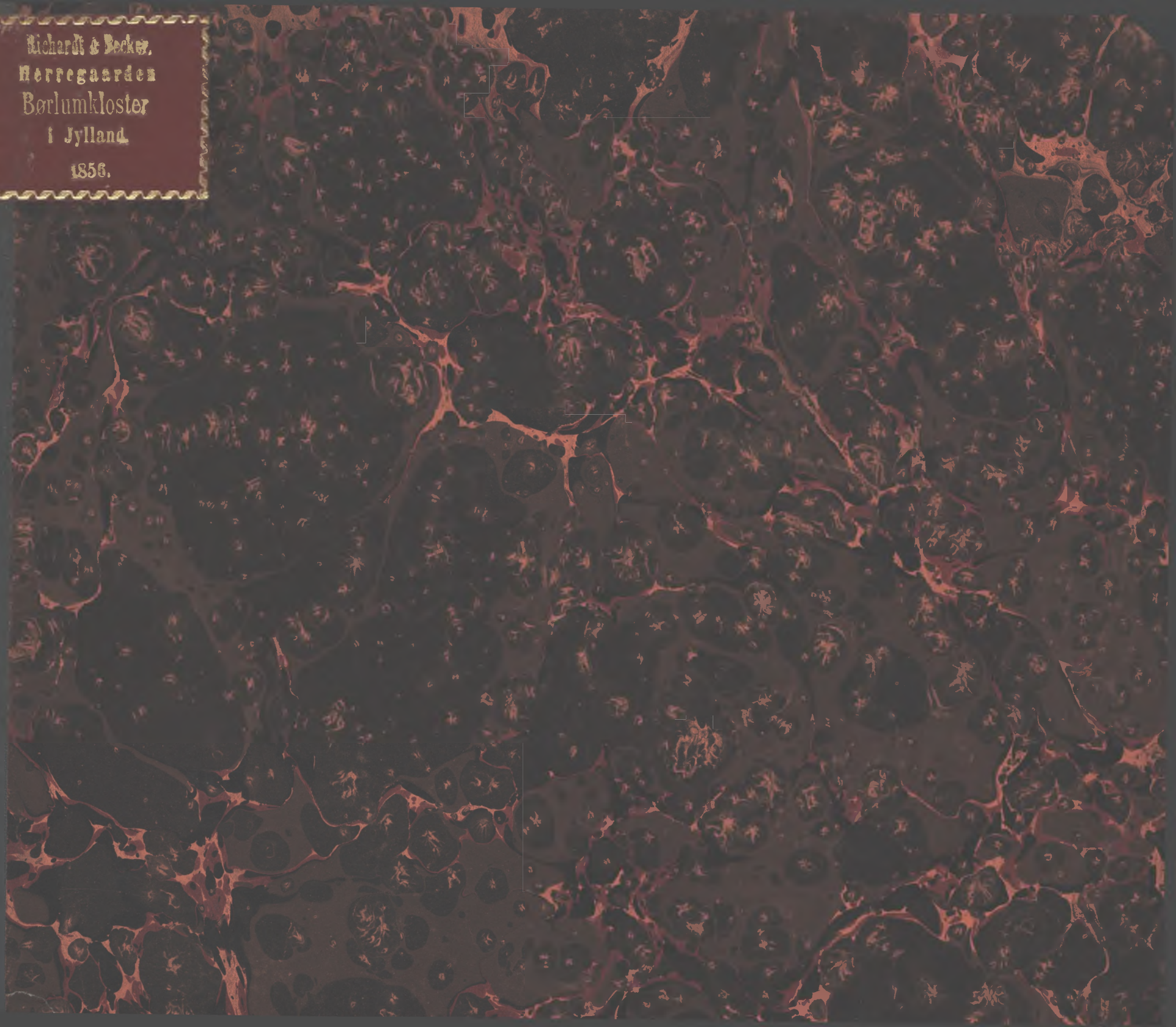
Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Richardt & Becker,
Herregaarden
Børlumkloster
i Jylland.

1856.

F. Richardt del. A. Nay lith.

C. A. Reitzels Forlag

Fin. Særentzen 1849 lith. hest

BÖRLUMKLOSTER

i Jylland.

Børlumkloster.

Dette gamle Herrekloster ligger i Bendshøvel, i Børlum Sogn og Herred, $\frac{1}{2}$ Mil Øst for Besterhavet og Ladepladsen Løkken samt to Mile Sydvest for Hjørring. Bygningen er endnu den samme, som beboedes af de hvide Brødre af Præmonstratenser-Ordenen, men Kirkens ydre Binduer ere tilmurede og i Klosterbygningen have firkantede moderne Binduer afløst de gamle Buevinduer, ligesom det Indre naturligtvis er undergaaet store Forandringer, og dog kan man overalt paa Hvælvinger, Mure og Nischer til Helgenbilleder kjende det gamle Kloster, hvis 700 Aar gamle Bygninger staae endnu og tilsyneladende kunne staae i 700 Aar til.

Børlum var oprindelig en Kongsgaard, paa hvilken Knud den Helige opholdt sig i Aaret 1086, da Wendelboerne begyndte deres Opstand imod ham. En senere Konge har skænket den til den nys oprettede Præmonstratenserorden, maastee Kong Niels i Aaret 1128, som der fortælles. Der blev indrettet et Convent af regelbundne Kanniker, hvis fornemste Prælat var en Provst: derefter kom Prioren, som ogsaa maa have været Prælat. Conventet udgjorde Stiftets Domcapitel og havde, som saadant, Ret til at vælge Biskoppen. Stiftet fik snart Navn efter dette Kloster, hvor Biskoppen ofte tog Bolkig paa sin Biskopsgaard, som laae tæt nedenfor Klosteret, men nu ikke mere er til: ellers boede han afværende paa Bispegaardene i Hjørring og Listed, eller paa sine Slotte Borgaard, Trup og Søbygaard.

Præmonstratenserordenen er stiftet 1120 af den hellige Norbert i Premontré i Frankrig, hvorfra allerede 1128 de første Kanniker skulde være indkaldte til Børlum: 30 Aar efter havde Ordenen 100 Abbeder. I de første 100 Aar efter Ordenens Stiftelse vedvarede den af Stifteren indførte Stræng-
hed; i den Tid ansaaes det for en stor Synd, naar nogen af Brødrene

nod Ug, Ost eller Mellespiser, og Kjøb var aldeles forbudt; de brugte ingen Handsker ved Gudstjenesten og betjente sig ikke af Infuleet. Efterhaanden tabte Strængheden sig og 1289 meldte Abbeden af Premontré alle sine Ordensbrødre, at han i Rom havde udvirket Tilladelse for dem til paa Keiser eller i Besøg hos Slægt og Venner at nyde, hvad der blev sat for dem, ogsaa Kjøb og Giff, uden Hensyn til ældre Forbud. Klosterne af denne Orden stode i et Afhængighedsforhold til Abbeden i Premontré, og hvert Aar maatte alle Abbeder, Priorer eller Provster bivaane Ordenscapitlet i dette Kloster, men 1289 fritoges alle danske og norske Klostre for denne Byrde, saa at det var nok, naar fire Prælater indsendt sig hvert fjerde Aar, men blandt dem skulde Provsten af Børlum eller Abbeden af Tønsberg altid være. Ordensdragten var hvid. Ordenen havde ogsaa Nonner eller Chorfruer: et saadant Kloster var Breillev, en Datter af Børlum; ogsaa hørte der Lægbrødre til Ordenen.

Børlumkloster nævnes første Gang i Aaret 1217, da een af Brødrene, Eskild, var sendt til Rom i Klosterets Grend og havde lidt meget Ondt paa sin Reise. 1251 blev Klosterets Provst, Oluf Glob, valgt til Biskop, uagtet han var berygtet for mange lastefulde Gjerninger: det tog ogsaa en sørgelig Ende med ham, da han i Aaret 1261 med alle sine Geistlige og Svende blev nedhugget i Hvidbjerg Kirke i Ly af sin Brodersøn, Jens Glob, hvem han forholdt alle hans Arvegodser og hvis Moder han desuden havde holdt i Ban i mange Aar, saa at hun alene med en gammel Pige maatte drage til Rom for at faae Afløsning: paa denne Reise traf hun sin Søn, som i mange Aar havde været i Udlandet og nu tog en saa blodig Hævn. Stiftet laae derover i Ban i mange Aar og Jens Glob bar siden Tilnavnet „den Haarde“.

Børlumkloster.

Af de følgende Provster er Ingen videre mærkelig. I Christoffer den Andens Tid havde Capitlet heftige Stridigheder med den voldsomme Biskop Tyge, der trængte ind i Klosteret og drev Kannikerne ud af deres Sovekamre, befæstede Kloster og Kirke imod Kongen saavel som imod de fordrevne Kanniker, hvem han desuden fratog Jordegods af 15 Læster Sæds — nu 600 Td. Rugs — Indkomst og underholdt sig og sine Folk af det Gods, han frarandede de Skibbrudne; Kongen bød Grev Geert fængsle ham, men han undveeg, hvor- efter Kongen i Aaret 1330 klagede paa Viborger Landsting over disse hans Forbrydelser. I Aaret 1354 indsatte Kong Waldemar Atterdag en Biskop, hvilket dog maatte ske med Kannikernes Samtykke, da det ellers vilde have været et Indgreb i deres Privilegier. I Aaret 1408 tilføjede Hr. Niels Iversen (Rosenkrands) Klosteret Herregaarden Hamelose med mere Gods, og paa samme Tid lod Dronning Margrethe sig optage i Præmonstratenernes Broderskab til Deelagtighed i deres gode Gjerninger, skjænkede dem en Mængde Jordegods samt een med Adelskone besat Guldkrone, som Capitlet maatte forpligte sig til, aldrig at afhænde, men paa alle Festsdage at lade sætte paa Jomfru Marias Hoved, hvilket ogsaa skete indtil 1535, da Kong Christian den Tredie lod den tilligemed en Guldfalk borttage og indsmelte for at betale sine Soldater dermed. Meget Gods blev erhvervet af Private ved Kjøb, Pant og Gaver, saa at Klosteret ved Reformationstiden var i Besiddelse af store Eiendomme. I Aaret 1473 blev der taget Tingsvidne paa at den Bold, Troldborg kaldet, som var opkastet nedensfor Børlumklosters Gaard Vesten for Gjernstrup (i Øster Brønderslev Sogn), var byggt ulovligt med Herremagt paa Klosterets rette Mark. Klosteret holdt i Kong Hans's Tid 6 Vorgeleieheste og stillede ligesaamange harniskede Ryttere paa egen Bekostning inden Rigets Grændser, naar det krævedes. Den sidste Provst, Dr. Antonius von Fürstenberg, blev udvalgt 1509; han var Medlem af Rigets Raad, og blandt Kannikerne nævnes hyppigt Adelsmænd: Stiftets næstsidste Biskop, Niels Styggesen (Rosenkrands), havde været Kannik her, ligesom Peder Thomesen, den første evangeliske Superintendent i Stiftet. Kort før Reformationens Indførelse i Danmark havde Provsten, Antonius von Fürstenberg, en heftig Strid, vist hvorom, med Biskoppen, som blev understøttet af Kongen, hvorfor Provsten drog til Rom for at søge Hjælp, men rimeligvis hjalp dette ham ikke stort, da Kong Frederik holdt med Biskoppen, hvem han tildeels skulde sin Throne, og desuden var Reformationen alt for hengiven til at bryde sig stort om Paven. I Grevens Feide forlenede Stipper

Clement Jens Marquardsen med Børlumkloster, hvormed Biskop Niels Styggesen (Rosenkrands) ellers havde været forlenet siden 1520 og hvor- paa hans Efterfølger paa Bispestolen, Stygge Krumpen, havde haft Exspectants siden 1525. Ved Reformationens Indførelse i Aaret 1536 blev Klosteret seculariseret og samtidig dermed Biskoppen sat i Fængsel, hvoraf han nok først kom ud 1542, saa at det vel neppe kan være rigtigt, som der fortælles, at han 1536 ved sin Afsettelse skal være bleven forlenet med Børlumkloster: snarere har Prioren Anders bestyret det indtil 1540, da det blev bortforlenet til Albert Skeel. I et Inventarium over Bispegaarden paa Børlum, som rimeligvis optoges 1536, nævnes der 162 Bøger; Kreaturbesætningen bestod af 17 Dg 1 Stodhest 9 Føl 47 Køer 2 Tyre 8 Dvier 10 Kalve 15 unge Stude 35 Faar 40 Svin og Orlse.

Albert Skeel til Hegnet og Ginnerup, hvilket sidste han lod ombygge og kalde Fusingø, blev forlenet med Børlumkloster 1540, hvoraf han aarliggen skulde svare 250 rindse Guldgylde, 150 Mark danske, 20 Læster Malt, 5 Læster Meel, 6 Td. Smør, 400 Sider Flest, naar Olden er, 1 Læst saltet Kølflod og 100 tørre Gæs: Provianten skulde han besørge afleveret paa Kjøbenhavns Slot; desuden skulde han give Halvdelen af den uvisse Rente, nemlig Gaardsæfning, Sagesald og Oldengjeld, holde Kongen og Følge en Nat, naar hans Bei faldt der, og tjene selv siette til Hest med sex gerust Heste, eller til Skibs, naar paa- fordredes, inden Riget paa egen Kost. Præsterne i Klosteret skulde han underholde med Klæder og Føde. Den ovenansførte Afgift udgjorde omtrent 660 Rd. Sp. eller 55 Læster Byg, altsaa 2700 Td. Byg nuværende Maal, foruden den uvisse Rente. 1541 fik han Bevilling at maatte indløse alt fra Klosteret pantsat Gods og beholde Klosteret endnu i fire Aar, hvorimod han afstod sin Ret til at beholde Trup i Ty i fire Aar til. Samme Aar tilbyttede han sig af Kongen Klosterets Hovedgaard Hamelose med Tilliggende for 1 Brydiegaard (saa stor som 3 Bøndergaarde) 8 Gaarde og 1 Bol. 1555 laante han Kongen 500 Daler og fik derfor 11 Klosteret tilhørende Gaarde i Manna ved Hamelose i Pant, hvorimod han fik den aarlige Rente 25 Daler godtgjort i sin Afgift af Klosteret: hans Hensigt hermed har været at erholde deres Ægt og Arbejde til Hamelose, hvortil de laae ham saa beleiligt. 1557 mistede han Klosteret, som blev overdraget for den samme Afgift til Frans Bannet, der 1560 fik Befaling at indløse det Klosteret tilhørende Gods, som var pantsat til Albert Skeel, altsaa deriblandt de 11 Gaarde i Manna. Uagtet hans Afgift nominelt var ganske den samme, blev den dog, ved de forandrede Penges-

Børlumkloster.

forhold og Priser noget anderledes; Pengene udgjorde 1540 265 Daler, 1560 derimod 308 Daler, den øvrige Afgift 531½ Daler, det Hele 52½ Læster Byg eller nu 2614 Td. Byg. I Aaret 1563 skal Frands Banner have laant Kongen 293 Lod ½ Dventin ungersk Guld, 47 rinske Gylben i forarbeidet Guld, 180 Guldgylben og 401 Lod Sølv og derfor have faaet Lenet i Pant. Denne Sum vilde udgjøre 2073½ Daler*), men jeg har ikke kunnet finde Kilden til denne Efterretning i Danske Atlas eller noget andet Spor til en saadan Pantesætning: efter de almindelige Regler maatte Pantesummen være meget større, saa at det Hele maaskee blot har været et Udkaft. Heri bestrykes vi ogsaa ved et fgl. Brev af 14de Februar, der bestemmer Pengeafgiften af Lenet til 400 Daler, det Øvrige som forhen. 1573 fik Frands Banner Tilladelse til toldfrit at udføre 200 Stude af Riget og mistede Aaret efter Lenet; han døde 1575.

Erik Raas til Lindbjerggaard og Støvringgaard blev 1574 forlenet med Børlumkloster, hvorfra meget Gods var kommet bort ved Magekifte og Pant: hans aarlige Afgift blev fastsat til 500 gamle Daler eller 10½ Læster Byg, nu 516 Td. Han døde allerede den 31te Decbr. 1578, hvorefter Kongens Skjænk Gotslaf Budde blev forlenet med Klosteret for 300 gamle Daler og ingen anden Løn for sin Tjeneste som Skjænk; han skulde som hans Formænd have den halve uvisse Rente og tjene med 6 gerust Heste. Kongen maa have yndet denne fremmede Adelsmand meget, thi den 11te Juni s. A. skjænkede han ham alt det Forraad af Korn, Dvæg, Huusgeraad o. s. v., som fandtes paa Klosteret, og forundte ham den 11te Decbr. s. A. Klosteret quit og frit fer Livstid, samt hans Enke, saa længe hun forblev ugift, dertil 3 Gaarde, Bisgaarde kalbede, som udgjorde Børlum Bispegaards Jorder, Steenbjerggaard samt endnu 1 Gaard og 1 Mølle, der tidligere havde ligget til Klosteret og hørte under samme Birk, Birkumgaard paa Den Giel i Liimfjorden og endelig alle de Skove, som bleve tilovers fra de Gaarde, Kongen havde magekiftet bort fra Klosteret til Jens Clausen (Dyre) til Voller. Gotslaf Budde døde 1622, hvorpaa Mogens Schefted til Holmegaard fik Klosteret, dog kun indtil Aaret efter, da Kongen oprettede Akademiet i Sorø og henlagde Indkomsterne af Børlumkloster til Underholdning for Akademiets Hofmestere, nemlig Just Høg til Gjorsløv 1623—40, Henrik Kamel til Bekkeflov 1640—49, Falk Gjøe

til Hvidkilde 1649—53, Jørgen Rosenfrands til Kjeldgaard 1653—65, da Akademiet blev nedlagt, hvorefter Børlumkloster 1669 blev solgt.

Henrik Kamel havde en ubehagelig Strid med Børlumklosters Bønder i Aarene 1648—49. De havde klaget til Kongen over at han og hans Ridesfoged plagede dem med nye og usædvanlige Baalæg, usædvanligt Kornmaal og Skriverskeppe, tilfagde dem til større Hoveri end sædvanligt og lod dem gjøre Reiser paa egen Bekostning lige indtil Aarhus og Viborg, mere end tilforn brugeligt havde været. Henrik Kamel erklærede dette for ugrundet og Klagen for en Følge af Bøndernes Stivindethed og Misforståelse over at Kronens Tjenere i andre Len havde faaet større Estergivelse i Landgilde, som en Følge af de Svenskes Udslagelser i Aarene 1644—45; Aarhusreiser havde kun fundet Sted 5 Gange i 9 Aar, hvilket var mindre end sædvanligt, og Viborgreiser blot i deres egne Anliggender til Landstinget; endelig fremlagde han Tingvidner fra Terslev og Hvetbo Herredsting samt Aalborg Byting, at ingen af Klosterets Tjenere havde noget at klage paa Henrik Kamel, at han havde skiftet og deelt Klosterets Avling mellem dem, saa at Enhver fik sin Part at besørge, ingen lunde havde paalagt dem usædvanlige Reiser, men formindstet disse fremfor i de andre Lensmænds Tid, i alle Maader forholdt sig som en from Øvrighed, over hvem Ingen fremstod og førte Klage, uagtet de gjentagne Gange dertil bleve opfordrede; ogsaa Ridesfogden fik Vidne for at han ikke havde forurettet dem med Skriverskeppe eller noget usædvanligt Kornmaal. Samme Aar 1649 blev Henrik Kamel Rigsraad og frattraadte sin Post som Akademiets Hofmester.

Af en Jordebog fra 1654 kjende vi nøiagtigt Klosterets Gods fra den Tid, det hørte under Sorø Academi. Det udgjorde — foruden Hovedgaarden med 60 Td. Hartkorn og tilliggende Skov i Kolbjerg med 7 Td. 4 Sk. Hartkorn — i Børlum Herred og Sogn Bittrup 10 Gaarde med 17 Fæstere, 12 Huse: de sidste svarede intet, men gjorde Ugebage; Skjætterup 11 Gaarde med 17 Fæstere, 1 øde Huus, Mariegaard 2 Fæstere, Bisgaarde 3 Gaarde, Damsgaard, Fristrup 4 Gaarde med 5 Fæstere, 1 øde Veirmølle, 10 Huse, gjorde blot Arbeide, 1 øde Huus, Børlum 14 Gaarde med 17 Fæstere, deriblandt Præsten, 16 Huse, gjorde blot Arbeide, 1 Huus svarede i det Sted 2 Td. Byg, Hjortenæs, Steenbjerggaard 2 Fæstere: alle disse udgjorde Klosterets Birk; endvidere Veiby Sogn og By 11 Gaarde med 14 Fæstere, 1 Vol, 9 Huse, Dalmark, Emb Sogn Vollerup 1 Gaard 1 Huus, hvilket svarede 12 Sk. og intet Arbeide gjorde, ligesom næsten alle følgende Huse, Braa Sogn Nørvråa 2 Gaarde, Borup 1

*) Den ungerske Gylben regnet til 23½ Karat, den rinske til 19 Karat og af den sidste 72 Stykker paa den raa Mark.

Børlumkloster.

Gaard med 2 Fæstere, Krapdrup 1 Gaard med 2 Fæstere, Fureby Sogn og By 15 Gaarde med 16 Fæstere, 16 Huse, hvoraf 6 — meest Fiskerhuse, øde, Fureby Mølle, Lyngby Sogn og By 2 Gaarde og 6 Fiskerhuse, svarede hver 1 Fdg. Fiff, Rodal 2 Gaarde, Vennebjerg Herred Jelfstrup Sogn og By 1 Gaard med 2 Fæstere, 1 Huus, Hundeleu 1 Gaard med 2 Fæstere, 1 Huus, Hebegaard med 2 Fæstere, 1 Huus, Hundeleu 1 Gaard med 2 Fæstere, 1 Huus, Skallerup Sogn Sønderlev 1 Gaard med 2 Fæstere, 1 Huus, Skjerumbundgaard 1 Gaard 1 Huus, Rubjerg Sogn og By 2 Gaarde, Maarup Sogn Vester Bidstrup 1 Bol, Huolgaard, Skjærum Sogn Hungerholt 1 Bol, Ugilt Sogn Raalborg 1 Bol, Stadshede 1 Bol, Kringelborn 1 Bol, Snapholt 1 Bol, Hordenbjerg 1 Bol, Skaibjerg 1 Bol med 2 Fæstere, Feiersholt 1 Bol med 2 Fæstere; Hvetbo Herred Ingtstrup Sogn og By 1 Gaard, Trudslev 3 Gaarde 4 Huse, Kjettrup 3 Gaarde 2 Bol, Jetsmark Sogn Kiedgaard 1 Gaard med 2 Fæstere, Pandrup 2 Gaarde, Sønderby 2 Gaarde med 3 Fæstere, Kuorup 3 Gaarde 1 Huus, Saltum Sogn Sønder Saltum 2 Gaarde, Nør Saltum 2 Gaarde med 3 Fæstere, 2 Huse, Fardrup 2 Bol, Eiersted 2 Gaarde 1 Huus, Hune Sogn og By 1 Bol, Trudsholm 1 Bol, Dvorup 1 Bol 1 Huus, Kringelen 1 Huus, Virup 1 Huus, Ribergaard 1 Gaard med 3 Fæstere, Hjermitølev Sogn og By 1 Gaard, Jerslev Herred Brensted Sogn og By 2 Gaarde med 4 Fæstere, Holmen 18 Gaarde med 25 Fæstere, 14 Huse, Møllegaard, Stenum Sogn og By 10 Gaarde med 15 Fæstere, 6 Huse, Kofholm, Lemmerby 2 Gaarde, som hver svarede 1 Td. Byg for Hoveri, 2 Huse, Tolstrup Sogn Linderup 6 Gaarde og 1 øde Gaard, 9 Fæstere, 1 Huus, Gunders Mølle, Torup 1 Gaard med 2 Fæstere, Knapshave 1 Gaard, som var Fæsteren fradømt, Serridslev Sogn og By 2 Gaarde med 3 Fæstere, Holte 6 Gaarde med 9 Fæstere, 3 Huse, Kallum 4 Gaarde med 6 Fæstere, 2 Huse, Underaa 1 Gaard, 5 Huse, hvoraf de to øde, Haven 2 Gaarde med 3 Fæstere, Ulvhoi 1 Bol, Na 3 Gaarde med 5 Fæstere, Vester Brønderølev Sogn og By 1 Gaard, Øster Brønderølev Sogn og By 6 Gaarde med 8 Fæstere, 11 Huse, hvoraf 1 øde, Kraghede 1 Bol, Hallum Sogn Hollensted Hede 2 Bol, Jerslev Sogn og By 3 Gaarde med 5 Fæstere, Torstendal 1 Huus, Sterup 6 Gaarde med 9 Fæstere, 1 Huus, Klestrup 1 Gaard, hvoraf Halvparten øde, 3 Huse, Rassebjerg 1 Bol, Pilegaard 1 Gaard 1 Mølle, Hellevad 2 Gaarde med 3 Fæstere, 5 Huse, Pæregaard, Munkholt 1 Bol 1 Huus, Snaphede 1 Gaard 1 Huus, Den Giøl 31 Gaarde med 57 Fæstere, 5 Bol, 1 øde Bol, 1 Veirmølle, 32 Huse, Birkumgaard med 2 Fæstere, Hammergaard med 2 Fæstere, Kirkebjerg med 3 Fæstere; desuden paa Den 7 Fiskerboder og,

naar Fiskeriet gaar til, 15 Dl Silb af hvert Bundgarn, 30 Dl af hver Sildevaad og 1 Fdg. Al af hvert Aalestade; Kjer Herred Biersted Sogn og By 1 Bol; Salling Nørre Herred Rybjerg Sogn Ildbjerg 1 Gaard med 2 Fæstere, Mors Lølse Sogn 1 Gaard, Karby Sogn Næs 1 Gaard, Algaard 3 Gaarde med 4 Fæstere, Ly Hasfing Herred Willerslev Sogn Gundernæs 2 Gaarde, Refs Herred Dyby (Ydby?) Sogn og By 1 Gaard med 2 Fæstere, Hasfing Herred Hørsted Sogn og By 2 Gaarde 1 Huus, samt endelig 1 Huus i Aalborg, hvilket ialt udgjør 5 Møller, hvoraf 1 øde, 241 Gaarde, hvoraf 1½ øde, med 337 Fæstere, altsaa i Birkelighed 337 Gaarde, 29 Bol, hvoraf 1 øde, med 33 Fæstere, 173 Huse, hvoraf 11 øde, 1 Huus i Aalborg, 7 Fiskerboder samt en stor Afgift af Fiskerne i Riimfjorden. Det Korn af Landgilden og Klosterets Avling, som Falk Gjøse kunde sælge i Aaret 1651, udgjorde 1500 Td. Byg, for 10 Mk. 5 St. Lønden, og 1600 Td. Havre, for 5 Mk. Lønden, frit leveret i Aalborg.

1669 bortbyttede Kongen Børlumkloster med 793 Td. 3 St. 1 Alb. Hartforu til Kantler Peder Keeds for Tygestrup i Sjælland: dertil blev da kun Hovedgaarden med Skoven i Kolbjerg samt 10 Gaarde 10 Huse i Bittrup, 11 Gaarde 1 øde Huus i Skjøttrup, Marrigaard, Bisgaard 3 Gaarde, Damsgaard, Fristrup 4 Gaarde 11 Huse, Børlum By 14 Gaarde 16 Huse, Hjortenæs, Steenbjerggaard, Dalmark, 11 Gaarde 1 Bol 8 Huse i Veiby, Krapdrup, Hungerholdt 1 Bol, Raalborg 1 Bol, Stadshede 1 Bol, Kringelborn 1 Bol, Snapholt 1 Bol, Hordenbjerg 1 Bol, Skaibjerg 1 Bol, Feiersholt 1 Bol, Indstrup, 3 Gaarde 4 Huse i Trudslev, 1 Gaard i Hjermitølev, 1 Bol i Hunne, 1 Bol i Trudsholm, 1 Bol 1 Huus i Hvorum, 1 Huus Kringelen, 1 Huus Virup, 2 Gaarde i Brensted, 17 Gaarde 15 Huse i Holmen, Møllegaard, 6 Gaarde 1 Bol 1 Huus i Linderup, 1 Bol i Knapshave, 6 Gaarde 2 Huse i Holte, 6 Gaarde 11 Huse i Øster Brønderølev, 1 Gaard i Torup, 2 Gaarde i Haven, 1 Gaard i Vester Brønderølev, 1 Bol i Kraghede, 2 Bol i Hollumsted Hede, 1 Huus i Torstendal, 1 Bol 1 Huus i Munkholt, 1 Gaard 1 Bol 6 Huse i Lyngby, ialt 96 Gaarde med 147 Fæstere, altsaa i Birkelighed 147 Gaarde, 17 Bol med 18 Fæstere, samt 80 Huse, hvoraf 2 øde: hele Landgilden udgjorde 793 Td. 3 St. 1 Alb. Byg. Eiendommen var ved Afhændelsen bleven formindstet med 145 Gaarde, beboede af 190 Fæstere, 12 Bol, beboede af 15 Fæstere, og 93 Huse; i de sidste 15 Aar vare 3 Gaarde deelte, saa hver havde faaet 1 Fæster til, 20 Gaarde havde faaet andre Fæstere, for det Meste den Forriges Enke eller Søn, ligesaa 3 Bol og

Børlumkloster.

11 Huse, af hvilke sidste kun eet gik over til den Forriges Søn. Usædvanligt heldigt har dette Gods været stillet imod det øvrige Land, da Krigen ikke har foranlediget en eneste øde Gaard, medens paa samme Tid øde Gaarde i hundrede- ja tusindevis møde i de andre Provindsfer: den affides Vælggenhed bevarede imod Besøg af Fjender og Venner, af hvilke de sidste i denne Krig gjerne vare de værste Gjæster.

Kantler Peder Reeds døde 1674, hans Søn Christian Reeds eiede Gaarden 1688, men folgte den rimeligviis fort efter til Dronning Charlotta Amalia, som 1690 tillige købte Dronninglund og Dronninggaard af hans Stedmoder. Ved Dronningens Død i Aaret 1714 faldt alle disse Godsfer til Kong Frederik den Fjerde, som den 31te Januar 1716 bortbyttede dem til sin Søster, Prindsesse Sophie Hedevig, imod hendes Arvepart Gjorsløv og Grifstrup i Sjælland, ialt 1770 Td. 1 Sk. 2 Fdk. 1½ Alb. Hartkorn; hun folgte allerede den 11te Marts s. A. Børlumkloster til Generalmajor Christian Georg von Møesting til Rønneboholm og Fuglsig, som den 26de Novbr. s. A. transporterede Skjødet til Frederik Rjær. Gaard og Gods udgjorde da:

Hovedgaardstakt. Ager og	
Eng	49 Td. 1 Sk. 3 Fdk. 1 Alb. Hf.
Hedehuset	3 - 3 - 2 - -
Beirmøllen,	
Møllefyld	1 Td. „ Sk. 2 Fdk. „ Alb. Hf.
	49 Td. 5 Sk. 3 Fdk. „ Alb. Hf. 1 Td. „ Sk. 2 Fdk. „ Alb. Hf.

Tiender. Børglum Sogns Konge- og Kirketiende, hver 42 Td. Hartk., Veiby Sogns Kongetiende 11 Td. 4 Sk., do Kirketiende 12 Td., Jureby Sogns Konge- og Kirketiende, hver 6 Td. Hartk., ialt matr. Tiender 119 Td. 4 Sk. Hartk.

Bøndergods. Børlum Sogn og By 13 Gaarde 6 Bol 15 Huse, Hjortenes, Steenbjerggaard 2 Gaarde, Friftrup 12 Gaarde 2 Bol 9 Huse, Skjætterup 17 Gaarde 1 Huus, Bittrup 19 Gaarde 13 Huse, Veiby Sogn og By 14 Gaarde 8 Bol 9 Huse, Kirkholm 2 Huse, Dalmark, Taars Sogn Krappdrup 2 Gaarde, Feiersholt 1 Bol, Ugilt Sogn Kaalsborn 1 Bol med 7 Sk. 1 Alb. Hartk. Skovfyld, Stadshede og Kringelborn

2 Bol, Snapholt 1 Bol, Hordenbjerg 2 Huse, Schalberg 2 Huse, Skjerum Sogn Hungerholt 1 Bol, Terslev Sogn Torstendal 1 Bol, Høllum Sogn Muntholt 1 Bol, Langved 1 Huus, Vester Brønderløv Sogn Hedegaard, Tolstrup Sogn Linderup 12 Gaarde 1 Huus, Taarup 1 Gaard, Knaphave 1 Bol, Stenum Sogn Bangsgaard, Brensted Sogn og By 14 Gaarde 1 Bol 9 Huse, Hune Sogn og By 1 Huus, Rønnelin 2 Huse, Pirup 1 Huus, ialt 111 Gaarde 26 Bol og 68 Huse med 511 Td. 7 Sk. 3 Fdk. Ager og Eng, 7 Sk. 1 Alb. Skovfylds Hartkorn. Landgilden heraf beløb sig til 170 Rdl. 3 Mk. 4 Sk., 1 Td. 2½ Sk. Rug, 408 Td. 1½ Sk. Byg, 267 Td. 4 Sk. Havre, 12 Td. Meel, 2½ Td. 8 Pd. Smør, 75 Svin; de tre Gaarde Bisgaard samt en Gaard i Friftrup laae øde og Jorderne, 26 Td. 1 Fdk. Hartkorn, dreves under Navn af øde Friftrup Jorder under Hovedgaarden.

Rjær forøgede Godset betydeligt. Endnu samme Aar 1716 købte han 1 Gaard i Brensted, 1717 Rodal, 1718 hele Masendrup By samt Lise og Brensted Sogns Kirker med Kirketienden, 2 Gaarde i Brensted samt Gods i Ingstrup, Saltum og Jetsmark Sogne, 1720 Relutionsretten til en Mængde Gods i Saltum, Hjermitsløv, Alstrup, Brensted og Serritslev Sogne, 1721 noget Gods i Brensted, 1722 1 Gaard i Lise og Brensted Sogns Kongetiende, 1723 endeel Skov ved Kraghede i Niter Brønderløv og Drum Sogne, 1726 Huntorp i Hune Sogn, 1 Gaard i Stenum Sogn og By, 1 Gaard i Lyngbytorp i Lyngby Sogn, 1727 Emb Sogns Konge-Korntiende, 1728 endeel Gods i Brensted og Ruberg Sogne, 1734 1 Huus i Emb Sogn og By, 1737 endeel Huse i Brensted. 1731 havde han kaldet en Birkedommer og fik 1735 Landstingsdom for at Linderup skulde høre under Børlum Birk, som nu altfaa ikke mere indskrænkede sig til Børlum Sogn, men rimeligviis indbefattede alt Bøndergodset.

Frederik Rjær blev ablet 1722 og Cancelliraad 1727, men samme Aar blev hans Adelskab og Baaben kasseret for en af ham begaaet svær Forseelses Skyld; 1735 fik han imidlertid sit Adelskab igjen og et andet Baaben, blev Justitsraad og døde 1742. Kirken havde han forbedret endeel og der indrettet sig et Gravsted. Foruden Børlumkloster eiede han Aagaard og noget mere Gods og var en usædvanlig rig Mand for sin Tid i Bønslyssel.

Af Justitsraad Rjærskjolds tvende Døttre var den ene, Christiane Marie, gift med en holstenf Adelsmand, Johan Henrik Ransgau, den

Børlumkloster.

anden med Statsraad Gøvert Braem til Baggessvogn, som 1742 gjorde Afkald til sin Svoger for sin Frues Arvelod i Børlumkloster og Aagaard.

Med Præsten i Børlum var der 1740 sluttet Accord om hans Tiende af de øde Fristrup Jorder, hvorfor der tilstodes ham 3 Td. 5 Sk. Rug, 8 Td. 2 Sk. Byg og 2 Rdl. i Penge; 1759 erholdtes egl. Bevilling paa at disse Jorder fremdeles, som hidtil, maatte drives under Hovedgaarden. Fra 1749 havest endeel Domme over Bønderkarle, der vare undvegne fra Godset for at undgaae det Livgenfskab — Stavnsbaandet, — der i denne Periode af Regjeringen blev indført i hele Riget, uagtet Jylland og Fyn tidligere intet havde kjendt dertil, hvorfor en stor Mængde jydskt Karle ved Flugten unddroge sig Trældomsaaget. Ranzau døde efter nogle Aars Forløb, og Enken ægtede 1750 Oberst og egl. Hofbygmester Laurids de Thurah, som samme Aar af Kongen fik Skjøde paa Fiskeriet i Ingstrup Sø, imod en aarlig Afgift af 2 Rdl. I hans Tid udgjorde Gaard og Gods: Hovedgaardstact 49 Td. 5 Sk. 3 Fdk. Hartkorn, Beirmøllen 1 Td. 2 Fdk. Møllefyld, øde Fristrup Jorder 26 Td. 1 Fdk., 1 nedlagt Bol i Bitttrup 1 Td. Hartkorn, ialt under Hovedgaarden 77 Td. 6 Sk. 2 Fdk. Hartkorn. Matrikul. Tiender: 222 Td. 4 Sk. Hartkorn, nemlig Konges og Kirketiende af Børlum, Veiby, Fureby og Brendsted Sogne, Kirketienden af Lise Sogn og Kongetienden af Emb Sogn. Bøndergodset udgjorde 614 Td. 1 Sk. 1 Fdk. Ager og Engs, 7 Sk. 1 Fdk. Skovskylde Hartkorn med en aarlig Landgilde af 22 Td. 5 Sk. Rug, 457 Td. 4 Sk. Byg, 82 Td. 1 Sk. Havre, 1 Ppd. 8 Pd. Smør, 13½ Svin, 39 Lam, 58 Gjæs, 156 Høns og 479 Rdl. 4 Mk. 12 Sk. i Penge samt fuldt Hoveri; det bestod af 18 Gaarde 15 Huse i Børlum Sogn og By, Hjortenæs, 2 Gaarde i Steenberggaard, 5 Gaarde 1 Bol 11 Huse i Fristrup, 16 Gaarde 5 Huse i Skjotterup, 17 Gaarde 23 Huse i Bitttrup, 19 Gaarde 2 Bol 19 Huse i Veiby Sogn og By, Dalmart, 2 Huse i Kirkeholm, 28 Gaarde 35 Huse i Brendsted Sogn og By, 2 Gaarde i Sundsted, 8 Gaarde 12 Huse i Aasendrup, 9 Gaarde 5 Huse i Tolstrup Sogn Rinderup, 1 Gaard i Taarup, 1 Bol 1 Huus i Knappshave, Wanggaard i Stenum Sogn, 1 Huus ved Næstjærbrø i Rubjerg Sogn, 2 Huse i Rodal i Nørre Lyngby Sogn, 1 Bol i Starvad i Øster Brønderløv Sogn, 1 øde Bol Stovbakkens i Drum Sogn, 2 Gaarde i Kraghedegaard, Vester Kraghede, 1 Bol i Kolborn i Ugilt Sogn, Skøehuset, Stadshede, 1 Bol i Kringelborn, 1 Bol i Snapholt, 1 Bol i Hordenbjerg, 1 Bol i Stalberg, 1 Bol i Taars Sogn og By, 1 Bol i Feiersholt, Krapdrup, 1 Huus i Lørslov, 1 Bol i Torstendal i Jerløv Sogn, 1 Huus i Soerheden,

Hathuset, 1 Bol i Munkholt i Høllum Sogn, 1 Huus i Langtved, 1 Huus i Hungerholt i Skjærum Sogn, ialt 153 Gaarde 15 Bol 137 Huse. Det samlede Hartkorn udgjorde 915 Td. 3 Sk. Hovedgaarden blev i Aaret 1754 bortforpagtet ved Auction for 1800 Rdl. tilligemed Tienderne af Fureby Sogn; den aarlige Udjæd var 80—100 Td. Rug, 100 Td. Byg, 300 Td. Havre, der avledes 12—1800 Læs Hø, kunde holdes 30—40 Heste, 350—400 Køer og Stude, 100—150 Faar. De ikke bortforpagtede Tiender indbragte omtrent 760 Rdl., 24 Td. 4 Sk. Rug og 24 Td. 4 Sk. Byg.

Kort efter, uden Tvivl 1757, folgte Generalmajor de Thurah Gaard og Gods til Oberst Jens de Poulsen samt dertil samme Aar 43 Td. 3 Fdk. 2 Alb. Hartkorn i Lyngby Sogn Lyngbytorp, Stenum Sogn og By og Lise Sogn og By; 1761 købte Obersten Lise Kirke og Kirketiende med endeel Gods i Ingstrup og Vester Hjermitslev Sogne og Byer, 1762 i Brendsted Sogn og By samt Næsgaard i Torndy Sogn, hvilket sidste han 1769 solgte tilligemed sit Huus i Lørslov til Sixtus Cortsen til Rinderunggaard. 1759 fik han en Dom over Beboerne i Børlum og Veiby, som forpligtede dem til at søge Børlumklosters Beirmølle, hvilken ellers her til Lands ualmindelige Møllewang endnu 1778 blev gjort gjeldende imod Beboerne af Skjotterup, som vilde lade male paa en anden Mølle. Oberst Poulsen skal have været en streng Husbonde, men en dygtig og driftig Landmand: han var saa ilde afholdt, at der engang skal være sendt ham en Slags Helvedsmaskine i en Snuustobaktsdaase, hvilken dog sprang uden at gjøre Skade. Bøndergodset foragede han til 717 Td. 6 Sk. 2 Fdk. 1½ Alb. Ager og Engs Hartkorn. 1770 folgte han Gaard og Gods til Conferentsraad Marcus Gerhard Rosenkrone, som siden blev Kammerherre, Minister ved det sarsiske Hof, Baron, Geheimeraad, Minister for det udenlandske Departement, Greve, Ridder af Elephanten; han eiede desuden Nøragergaard i Jylland og Baroniet Rosendal i Norge. 1801 folgte han Børlumkloster til Cancelliraad Jørgen Dviftgaard, denne 1803 til Kjøbmand Niels Frederik Hillerup i Aalborg for 100,000 Rdl. Courant.

Hillerup blev siden Justitsraad og døde 1819; han begyndte paa Høden Nordost for Klosteret at anlægge en Aalsgaard, som fik Navnet Nielsminde; foruden Børlumkloster eiede han ogsaa Breiløvkloster. Efter hans Død beholdt Enken begge Gaarde indtil sin Død i Aaret 1835, da de bleve satte til Auction i tre Afdelinger, nemlig:

Børlumkloster.

1. Børlumkloster.

Fri Hovedgaardstart 49 Td. 5 Sk. 3 Fdk., ufrít 26 Td. 1 Fdk. Hartkorn (Biskopsgaardene); Hovedgaarden med Aaslehede svarede i Forpagtningsafgift 55 Td. Smør, Nielsminde 80 Td. Byg 80 Td. Havre og 2 Td. Smør. Derunder hørte endvidere et Teglværk, indbragte 400 Rdl., og en Veirmølle med 1 Td. 2 Fdk. Hartkorn Møllestyld, svarede 120 Td. Byg.

Bøndergods. Børlum Sogn og By 16 Gaarde 9 Huse, Knapshuus 4 Huse, Løth 14 Huse, Steenbjerg 3 Huse, Hjortenæs 1 Gaard, Steenbjerggaard 2 Gaarde 1 Huus, Fristrup 5 Gaarde 1 Bol 10 Huse, Skjotterup 16 Gaarde 2 Huse, Bitttrup 16 Gaarde 24 Huse; desuden Aaslehede 5 Huse, medregneede under Hovedgaardens Mark, ligesom Biskopsgaardenes Jorder. Veiby Sogn og By 20 Gaarde 13 Huse, Løth 1 Huus, Kirkholm 3 Huse, Brensted Sogn og By 25 Gaarde 1 Bol 13 Huse, Sundsted 2 Gaarde, Aasendrup 6 Gaarde, Tolstrup Sogn Linnerup 5 Gaarde, ialt 114 Gaarde 2 Bol og 102 Huse med 540 Td. 3 Sk. $\frac{1}{2}$ Alb. Hartkorn. Heraf svarede foruden fuldt Høveri $1\frac{1}{2}$ Sk. Rug 423 Td. $6\frac{1}{2}$ Sk. Byg 51 Td. $5\frac{1}{2}$ Sk. Havre 171 Rdl. 4 Mk. 9 Sk. 64 Høns 32 Sæse Vg.

Tiender. Børlum Sogns Konges og Kirketiende, ialt matr. Hartkorn 84 Td. af tiendeydende 623 Td. 2 Fdk.; heraf svarede 270 Td. Byg.

2. Strøgods.

Bøndergods. Børlum Sogn Bitttrup 1 Gaard, Veiby Sogn Dalmark 1 Gaard, Furreby Sogn og By 2 Huse, Løkken 1 Gaard med et Korumagasin, Brensted Sogn og By 3 Gaarde 44 Huse, Sundsted 3 Huse, Aasendrup 13 Huse, Stenum Sogn og By 2 Gaarde 1 Huus, Banggaard 1 Gaard, Kofholm 1 Gaard, Tolstrup Sogn Linnerup 9 Huse, Knapshave 1 Huus, Lømmerby 1 Huus, Lisse Sogn og By 3 Gaarde 4 Huse, Bester Hjermitslev Sogn og By 1 Gaard 1 Huus, Ingstrup Sogn og By 2 Gaarde 6 Huse samt Ingstrup Sø, Lynghby Sogn Lynghbytorp 2 Gaarde 3 Huse, Torpeodden 2 Huse, Rubjerg Sogn Næskjærbro 1 Huus, Drum Sogn Kraghede 2 Gaarde, Laars Sogn Feiersholt 1 Bol, Skjærum Sogn Hungerholt 1 Bol, Ugilt Sogn Raalborn 1 Bol 1 Huus samt 275 Td. Land Skov, Stadshede 1 Gaard, Kringelborn 1 Gaard, Snapholt 1 Bol, Skaiberg 1 Bol, Hordenbjerg 1 Bol,

Jerslev Sogn Torstendal 1 Bol 2 Huse, Høllum Sogn Langtved 1 Huus, Horne Sogn og By 1 Gaard 1 Bol, Seilstrup Sogn Smidstrup 1 Huus, Braa Sogn Nørrevraa 1 Huus, Søndervraa 4 Huse, Borup 3 Gaarde 1 Huus, Emb Sogn Vollerup 1 Gaard, Breilev Sogn Gunderup 1 Huus, Mosbjerg Sogn og By 1 Gaard 1 Bol 1 Huus, Sønder Harritsløv Sogn og By 1 Huus, Hjørring St. Hans Sogn Skiveren 1 Bol, ialt 28 Gaarde 10 Bol 104 Huse med 156 Td. 5 Sk. 2 Fdk. Ager og Eng, 7 Sk. 1 Alb. Skovstyld Hartkorn. Heraf svarede foruden Høveri 17 Td. 4 Sk. Rug, 58 Td. 2 Sk. Byg, 1 Td. Havre, 543 Rdl. 1 Mk. $7\frac{1}{2}$ Sk. i Penge, 2 Høns 1 Gaas og 3 Pd. Smør.

Tiender. Konges og Kirketiende af Veiby, Furreby og Brensted Sogne, Kongetiende af Emb og Braa Sogne, Kirketiende af Lisse og Ingstrup Sogne, ialt matr. Tiendehartkorn 227 Td. af tiendeydende 1616 Td. Hartkorn; heraf havedes Tienden i Rjærvæn af 274 Td. Hartkorn, af de øvrige 1342 Td. Hartkorn svarede 165 Td. Rug, 473 Td. 5 Sk. Byg, $66\frac{1}{2}$ Td. Havre.

3. Breilevkloster Ager og Eng 37 Td. 2 Sk. 2 Fdk. 2 Alb. frit, 26 Td. 2 Sk. 1 Fdk. 1 Alb. ufrít, 7 Sk. 1 Fdk. 1 Alb. Skovstyld og 56 Td. 2 Sk. $1\frac{1}{2}$ Alb. matr. Tiendehartkorn; heraf svarede ialt 100 Td. Rug, 6 Td. Byg, 4 Td. Havre, 126 Rdl. 4 Mk. 11 Sk. samt 62 Fdg. $3\frac{1}{2}$ Lpd. Smør.

Tiendommene bleve ikke folgte ved Auktionen, men endnu samme Aar de to første kjøbte for 172,000 Rdl. af Cand. juris C. M. Rottbøll, dog med Undtagelse af alle Tienderne under Nr. 2, som bleve folgte særskilt. Han har senere bortfolgt endeel af Strøgodsset, saa at hans Bøndergods nu udgjør 539 Td. 1 Sk. $1\frac{1}{2}$ Alb. Ager og Eng Hartkorn efter den gamle og 445 Td. 6 Sk. 3 Fdk. $\frac{1}{2}$ Alb. Hartkorn efter den nye Matrikel. Paa Nielsminde ere nu opførte fuldstændige Bygninger, og denne Gaard med 245 Td. Land Ager og 30 Td. Land Eng er bortforpagtet for 200 Td. Byg, 500 Rdl. og Skatterne; Besætningen er 12 Heste og 80 Køer. Paa Aasle Hedegaard, som nu hedder Christiansminde, er begyndt at opføre Bygninger og Jorderne ere tagne i Kultur; de udgjøre 275 Td. Agerland med en Besætning af 8 Heste 60 Køer og 60 Stude. Denne Gaard er tilligemed Klosteret selv bortforpagtet for Arræcken 1843—61 for 5500 Rdl. og Skatterne;

Borlumkloster.

Klosterets Areal er 616 Td. Land Ager, 3—400 Td. Land Eng samt desuden Skrolåhede og Efterbakken, 300 Td. Land Hede; Befætningen paa Klosteret er 40 Heste 280 Køer og 54 Stude. Hovetiet er nu affkaffet paa en Ubetydelighed nær af 10 Gaarde.

Hovedbygningen er af den nuværende Eier indrettet smukt og moderne, uden at dog derfor de gamle Nischer og Hvælvinger ere ødelagte, som minde om det berømte Kloster. Kirken er meget anseelig, som man kan vente sig det af en gammel Klosterkirke, men har mærkeligt nok aldrig havt Taarn; de nordre Vinduer ere i forrige Aarhundrede tilmurede, hvilket betager den meget af sin oprindelige Skjønhed. Biskopperne Jep Friis og Niels Styggelses Ligstene ere nu indsatte i den nordre Muur.

Stutteligen ville vi sammenligne Landgilden for Aaret 1654 med den for Aaret 1835 ved nogle enkelte Gaarde, hvor man med Visshed kan sige, at der nu er samme Jordtillæg som tidligere.

Hjortenæs svarede 1654 $\frac{1}{2}$ Td. Smør 1 Svin og 12 Heste Gjesteri*), ialt foruden Gjesteriet 8 Td. 6 Sk. Byg nuværende Maal, 1835 6 Td. Byg.

*) Det vil sige Bonden skulde besejle 12 Karle og fore 12 Heste een Dag om Aaret, hvilket i Vendsyssel gjerne blev afløst med 1 Td. Havre for hver Hest.

Steenberggaard 1654 6 Pd. Byg 1 Kofferding 1 Svin 1 Gaas 3 St. Havre 2 Høns 12 Heste Gjesteri, ialt 27 Td. Byg nuværende Maal foruden Gjesteriet, 1835 20 Td. 2 Sk. Byg samt 10 Rdl. 2 Mk. i Penge.

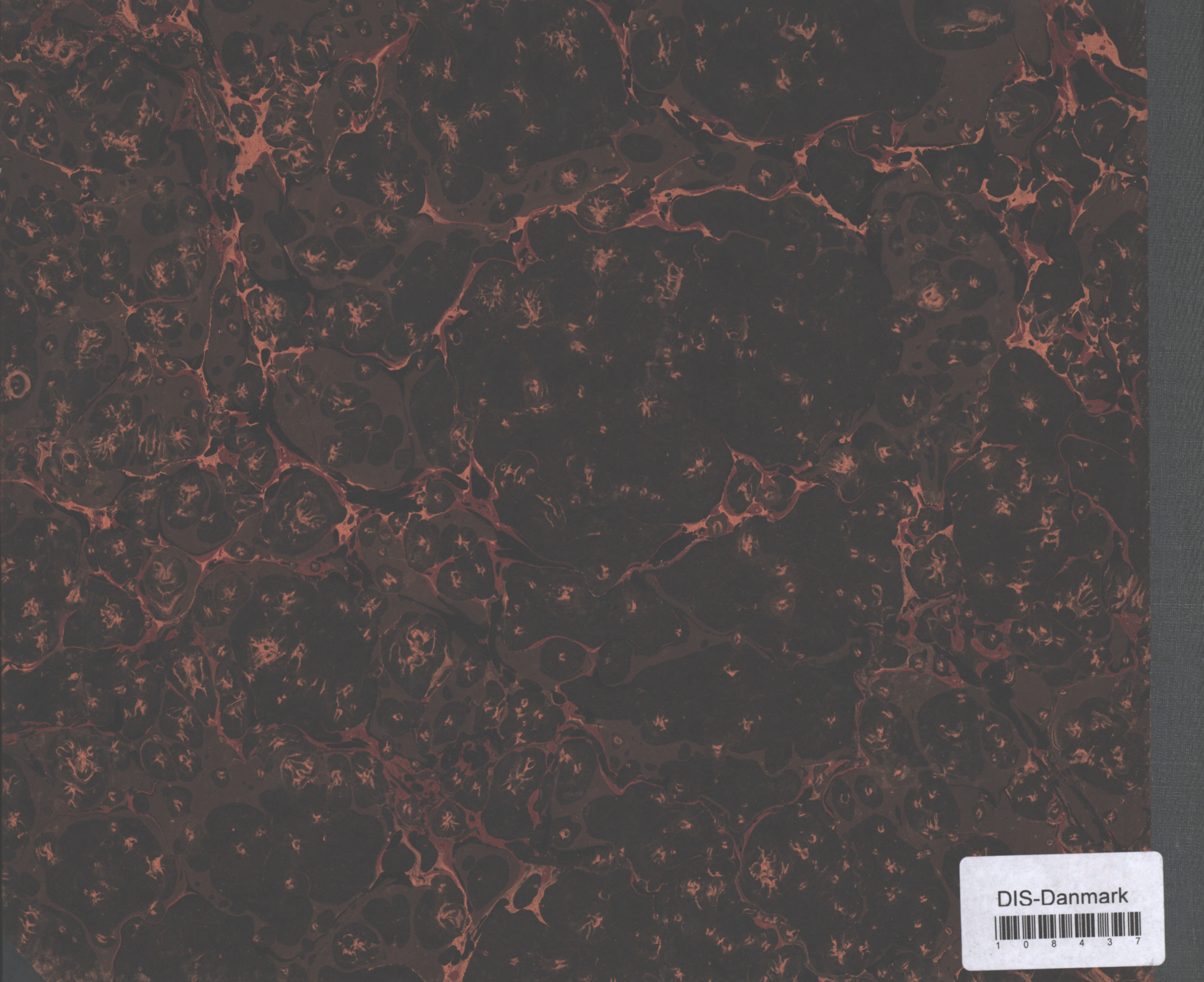
Dalmark 1654 2 Pd. Byg 1 Kofferding 1 Svin 1 Gaas 2 Høns 3 St. Havre 4 Heste Gjesteri 1 Læs Ved 1 Fødenød 1 Læs Limsteen 4 Kjørver Julefoder, ialt foruden Gjesteriet 11 Td. 4 Sk. Byg, 1835 14 Rdl. i Penge; Gaarden er siden solgt for 1500 Rdl.

Feiersholt 1654 $\frac{1}{2}$ Løb Smør 1 Mats Jægerholt, ialt foruden Gjesteriet 1 Td. 2 Sk. Byg, 1835 1 Rdl. 5 Mk. 8 Sk.

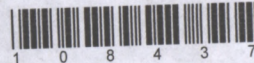
Hungerholt 1654 1 Pd. Smør gjør 5 Sk. 1 Fdk. 1 Alb. Byg, 1835 1 Rdl.

Vi ville ikke trætte Læserne med at fortsætte denne Sammenligning videre, da det Anførte er tilstrækkeligt som Exempel paa den af Os saa ofte i disse Hefter omtalte Kjendsgjerning, at Landgilden af Bøndergods i Jylland nu er langt under, hvad den var for 200 Aar siden, saa at Jordculturen her synes at være gaaet stærkt tilbage istedetfor frem: den naturlige Følge er at næsten alle Godsciere der nu sælge deres Bøndergods, da de ingen anden Udfigt have til en nogenlunde Rente af deres Penge, thi Landgilden lader sig med stor Banstfælighed forhøje betydeligt.

DIS-Danmark

1 0 8 4 3 7